



EASY TAGALOG

By JOSE G. KATINDIG

I— LAYUNIN: UPANG MALAMAN ANG WASTONG PAGGAMIT NG DAPAT, IBIG, KAILANGAN, AT MAAARI.

OBJECTIVE: To know the correct use of *dapat*, *ibig*, *kailangan* and *maaari*.

II— a—Paksá: (Subject Matter):

I— *dapat* ought or must

- | | |
|---|--|
| 1— Kayó ay <i>dapat</i> kumain ng mga gulay. | 1— You <i>ought</i> to eat vegetables. |
| 2— Tayo ay <i>dapat</i> gumawâ. | 2— We <i>ought</i> to work. |
| 3— Siyá ay <i>dapat</i> matulog nang maaga. | 3— She <i>ought</i> to sleep early. |
| 4— Si Luis ay <i>dapat</i> mag-aral na mabuti. | 4— Luis <i>ought</i> to study well. |
| 5— Si Maria ay <i>dapat</i> mag-aral ng Wikang Pambansá. | 5— Maria <i>ought</i> to study the National Language. |
| 6— Hindî tayo <i>dapat</i> mag-aksayá ng gintóng panahón. | 6— We <i>must</i> not waste precious time. |
| 7— Hindî kayó <i>dapat</i> magkagalít. | 7— You <i>must</i> not quarrel. |
| 8— Ang magkakapitbahay ay <i>dapat</i> magtulungán. | 8— The neighbors <i>must</i> help one another. |
| 9— Ang mga māmamayán ay <i>dapat</i> tumulong sa pámahalaán. | 9— The citizens <i>must</i> help or cooperate with the government. |
| 10— Ang bawa't māmamayán ay <i>dapat</i> magkaroón ng hanapbuhay. | 10— Every citizen <i>ought</i> to have an occupation. |
| 11— Ang mga anák ay <i>dapat</i> magmahál at gumalang sa kaniláng mga magulang. | 11— The sons and daughters <i>must</i> love and respect their parents. |
| 12— Ang mga nag-áaral ay <i>dapat</i> gumalang at sumunód sa kaniláng mga gurò. | 12— The pupils <i>must</i> respect and obey their teachers. |

II— *Ibig* Wish — Like — Want

- | | |
|---|--------------------------------------|
| 1— <i>Ibig</i> ni Juan na makakita ng salapi. | 1— Juan <i>wishes</i> to earn money. |
|---|--------------------------------------|

- | | |
|--|--|
| 2— <i>Ibig</i> ng maysakit na pumasok sa pagamutan. | 2— The <i>patient</i> likes to enter the hospital. |
| 3— <i>Ibig</i> ni Matildeng mag-aral sa gabí at magtrabaho sa araw. | 3— Matilde <i>likes</i> to study at night and work in the day. |
| 4— <i>Ibig</i> ng aking mga magulang na mag-aral akó ng panggagamót. | 4— My parents <i>wish</i> that I study medicine. |
| 5— <i>Ibig</i> ng aming amá na magtayó ng isáng bagong bahay. | 5— Our father <i>likes</i> to build a new house. |
| 6— <i>Hindi ibig</i> ni Petrang maghintó ng pag-áaral. | 6— Petra <i>does not</i> like to stop studying. |
| 7— <i>Hindi ibig</i> ng punong-gurò na magkaroon ng mga tamád na mga gurò. | 7— The principal <i>does not</i> like to have lazy teachers. |
| 8— <i>Ibig</i> naming tumulong sa inyó. | 8— We <i>like</i> to help you. |
| 9— <i>Ibig</i> na ba ninyóng magpahingá? | 9— Do you want to rest now? |
| 10— <i>Ibig</i> ba ni Mameng na magpunta sa lalawigan? | 10— Does Mameng <i>want</i> to go to the province? |
| 11— <i>Ibig</i> kong matulog nang maaga, nang magising nang maaga. | 11— I <i>like</i> to sleep early so that I can wake up early. |
| 12— <i>Ibig</i> ng kapatid kong babae na mag-aral sa Ameriká. | 12— My sister <i>wishes</i> to study in America. |

III— *Kailangan Need or Necessary*

- | | |
|--|---|
| 1— <i>Kailangang</i> magsabi ka ng totoó. | 1— You need to tell the truth. |
| 2— <i>Kailangang</i> ang maysakit ay huwág magsalitá. | 2— It is <i>necessary</i> that the patient should not talk. |
| 3— <i>Hindi kailangang</i> tayo'y gumugol nang malakí. | 3— It is <i>not necessary</i> that we spend much. |
| 4— <i>Kailangan</i> natin ang gumawá upáng mabuhay. | 4— We <i>need</i> to work in order to live. |
| 5— <i>Kailangang</i> puksain ninyó ang mga kulisap na sumisirá ng mga halaman. | 5— You <i>need</i> to exterminate the insects which destroy plants. |
| 6— <i>Kailangang</i> maligò tayo araw-araw. | 6— We <i>need</i> to take a bath everyday. |
| 7— <i>Kailangang</i> kumain kayó ng sariwang mga gulay araw-araw. | 7— You <i>need</i> to eat fresh vegetables everyday. |
| 8— Ang maysakit ay <i>kailangang</i> uminom ng sariwang gatas tuwing umaga. | 8— The patient <i>needs</i> to drink fresh milk every morning. |
| 9— <i>Kailangang</i> maglinis tayo ng bahay at bakuran. | 9— We <i>need</i> to clean the house and the yard. |
| 10— <i>Kailangang</i> ang mga mámamayán ay magbayad ng buwís sa pámahalaán. | 10— The citizens <i>need</i> to pay taxes to the government. |
| 11— <i>Kailangang</i> ang lahat ng mga gurò ay sumapi sa PPSTA. | 11— All teachers <i>need</i> to join the PPSTA. |

- 12— *Kailangang* ang bawâ't gurò ay magíng mambábasá ng PHILIPPINE EDUCATOR. 12— It is *necessary* that every teacher becomes a reader of the PHILIPPINE EDUCATOR.

IV— *Maáari* CAN or *May*

- | | |
|---|--|
| <p>1— <i>Maáari</i> tayong gumawâ ng mga murang tahanan.</p> <p>2— Ang batà ay <i>maáaring</i> bumasa ng aklát.</p> <p>3— Ang aking tinuturuan ay <i>maáaring</i> sumulat sa Wikang Pambansá.</p> <p>4— Bb. Santos, <i>maáari</i> na pô ba kamíng umuwi?</p> <p>5— <i>Maáari</i> nang sumahod ng suwel-do ang mga gurò.</p> <p>6— Ang isdá ay <i>maáaring</i> lumangóy at sumisid sa tubig.</p> <p>7— Ang ibon ay <i>maáaring</i> lumipad at kumantá.</p> <p>8— Ngayó'y <i>maáari</i> na akóng magtalumpatí sa Wikang Pambansá.</p> <p>9— Ngayó'y <i>maáari</i> na kayóng magpatayô ng mga bagong bahay.</p> <p>10— Silá'y <i>maáari</i> nang mabuhay nang nagsásarilí.</p> <p>11— Hindí pa kayó <i>maáaring</i> magsalitá at sumulat ng Wikang Pambansá.</p> <p>12— Marami sa mga gurò sa aming pá-aralán ay <i>maáari</i> nang magsalitá at sumulat ng Wikang Pambansá.</p> | <p>1— We <i>can</i> make cheap homes or We <i>may</i> make cheap homes.</p> <p>2— The child <i>can</i> read the book. or The child <i>may</i> read the book.</p> <p>3— My pupils <i>can</i> write in the National Language or My pupils <i>may</i> write in the National Language.</p> <p>4— Miss Santos, <i>can</i> we go home? or Miss Santos, <i>may</i> we go home?</p> <p>5— The teachers <i>can</i> now draw their salary or The teachers <i>may</i> now draw their salary.</p> <p>6— The fish <i>can</i> swim and dive in the water or The fish <i>may</i> swim and dive in the water.</p> <p>7— The bird <i>can</i> fly and sing or The bird <i>may</i> fly and sing.</p> <p>8— I <i>can</i> now deliver a speech in the National Language or I <i>may</i> now deliver a speech in the National Language.</p> <p>9— Now, you <i>can</i> build new houses or Now, you <i>may</i> build new houses.</p> <p>10— They <i>can</i> now live independently or They <i>may</i> now live independently.</p> <p>11— You <i>can</i> not as yet speak and write the National Language.</p> <p>12— Many of the teachers in our school <i>can</i> now speak and write the National Language.</p> |
|---|--|

II— PAGESANAY EXERCISES

Gamitin sa limáng ibâ't ibáng wastóng pangungusap ang bawâ't isá sa mga sumúsunód na salitá: *dapat*, *ibig*, *kailangan* at *maári*.

(Use in five different correct sentences each of the following words: *dapat*, *ibig*, *kailangan* and *maáari*.)